

První, druhá i třetí kategorie, jejíž jedinou zásluhou byla stranická příslušnost, divoce reorganizovala, dekretovala a nálepkovala, ale nesetkala se s odporem. Mírný, neškodný úsměšek, byl k smíchu...

Metry, metry, a zase metry...

V jáchymovském revíru se od roku 1946 rozvíjely a uplatňovaly v plném rozsahu metody charakteristické pro sovětskou totalitní moc, pokud si vytkla dosažení určitého cíle. K základním metodám patřil velký objem důlních prací, nadřazení plánu skutečné efektivity a výsledkům prací, náhrada nedostatečné mechanizace velkým počtem manuálních pracovníků s primitivním nástrojovým vybavením, uplatnění nucených prací a malý ohled na bezpečnostní a zdravotní podmínky. U ložiska tohoto typu a při počáteční časové tísní nemělo zvolené řešení alternativu, pokud se nebrala v úvahu jeho nákladnost. Zde záleželo na přírodních podmínkách koncentrace uranu, které vystihuje parametr produktivity žilné plochy.

Jak se ukázalo, v prvních letech prací se k velikosti ložiska nepřihlíželo. V podstatě pouhý výskyt uranové rudy opravňoval ražbu otvirkových děl, překopů a sledných chodeb. O výsledku hovoří vysoké náklady na těžbu, zbytečně vynaložené investice, zmařené životy a podlomené zdraví lidí.

Pět set metrů pod zemí, uprostřed hluboké tmy, kterou osvětluje pouze jediný, chvějící se plamen kahanu, usedám na kládu pokrytou prachem. Nosím své světlo s sebou. Zabodnu hák, na kterém mám viset lampu, do trouchnivějící výdřevy a v té nejasné záři se snažím si uspořádat myšlenky, jako bych v temných koutech plašil třepetavé netopýry. Přeletí, ovanou svým křídlem, zmizí.

A v oné tmě, která se kolem mne udělala, svítí jako lampa plamének víry v člověka, teteřící se, zimomřivý. Dnes se ptám – zůstane? Zítra budu snad vědět.

Srazil jsem lampu. Zhasla a nechala mne ve tmě. A to je absolutní tma. Taková tma, že se člověku zdá, že něco vidí. Tma, kterou dělí od světla 500 metrů zemské kůry. Tma hmatatelná, jako je hmatatelná voda nebo hlína. A ještě k tomu tma, ze které dostane člověk strach. To jediné, čím se proti ní bránil, mihotavý plamének lampy, ho opustil. Teď se tma bude mstít. Teď je pánem.

Ale nestalo se nic. Pomalu, tápaje krok za krokem, dostal jsem se k věcem a našel v kapse zapalovač. Šlehla jiskra a plamének se rozesmál. Už jsem zase nebyl sám. Už jsme tu zas byli dva. A tma se stáhla, pohoršená a zlá, protože ji malá jiskérka dovedla zahnat.

chodby se rozbíhaly do všech světových stran

ani první el. lampy mnoho světla neposkytly

Jiří Mucha